

## LAGUTSKOTTETS UTLÅTANDE 16/2002 rd

**Statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets rambeslut (kampen mot korruption inom den privata sektorn)**

*Till stora utskottet*

### INLEDNING

#### *Remiss*

Riksdagens talman sände den 26 augusti 2002 statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till rådets rambeslut (kampen mot korruption inom den privata sektorn) (U 39/2002 rd) till stora utskottet för beredning och bestämde samtidigt att lagutskottet ska lämna utlåtande i saken till stora utskottet.

#### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Ilari Hannula, justitieministeriet
- överkommissarie Matti Rinne, inrikesministeriet.

### STATSRÅDETS SKRIVELSE

#### *Förslaget till rambeslut*

Förslaget till rambeslut innebär tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning på området för korruption inom den privata sektorn. Aktiv och passiv korruption inom den privata sektorn ska precis som anstiftan, medhjälp och försök till dem vara straffbara. I förslaget kombineras bestämmelser i den gemensamma åtgärden från 1998 rörande korruption inom den privata sektorn. Förpliktelserna i rambeslutet går i princip inte längre än i den gemensamma åtgärden.

De medlemsstater som ännu inte har ratificerat EU-konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i och Europarådets straffrättsliga konvention om korruption ska göra det senast ett år efter rambeslutets ikraftträdande.

Medlemsstaterna ska se till att de gärningar som omfattas av rambeslutet beläggs med ett längsta straff på minst 1—3 år fängelse.

Medlemsstaterna bör när särskilda omständigheter talar för det tillfälligt kunna frånta en fysisk person som har dömts för brott enligt artiklarna 2 och 3 rätten att fortsätta att bedriva verksamhet eller bedriva den under vissa former. Vidare ska medlemsstaterna se till att man när särskilda omständigheter talar för det tillfälligt ska kunna frånta en fysisk person rätten att stifta, vara direktör för eller styrelsemedlem i ett bolag med begränsat ansvar eller ett bolag för vilket det krävs ett särskilt officiellt godkännande.

Förslaget till rambeslut innehåller bestämmelser om en juridisk persons straffansvar och påföljder för juridiska personer.

### ***Regeringens hållning***

Regeringen ställer sig positivt till Danmarks förslag till rambeslut om kampen mot korruption inom den privata sektorn. Men den ser det som problematiskt att straffansvaret för juridiska personer utvidgas till passiv korruption. I den före-

slagna formen kan förslaget leda till en sådan olägenhet att en juridisk person bestraffas för att någon som handlar på personens vägnar genom brottsligt förfarande vållar den ekonomisk skada eller något annat slag av skada.

## **UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN**

### ***Motivering***

I en allt mer internationaliserad värld har korruptionen gränsöverskridande verkningar till exempel för den internationella handeln. Det är en av orsakerna till att det internationella samarbetet mot korruption har ökat. Som exempel på internationellt samarbete kan man nämna OECD-konventionen om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser (1997), Europarådets straffrättsliga konvention om korruption (1998) och EU:s konvention om kampen mot korruption (1997) och gemensamma åtgärd mot korruption inom den privata sektorn (1998).

Rambeslutet avser bl.a. att påskynda EU:s lagstiftning, eftersom alla medlemsstater ännu inte har satt den gemensamma åtgärden i kraft nationellt. I linje med sina tidigare ställningstaganden ställer sig utskottet positivt till det föreslagna rambeslutet.

I 30 kap. 7 och 8 § i strafflagen föreskrivs om givande och tagande av muta i näringsverksamhet. Den senare paragrafen har ändrats genom en lag som träder i kraft den 1 oktober 2002. Varken försök till båda dessa brott eller en tjänstemans givande eller tagande av muta har kriminaliserats särskilt, eftersom brottsrekvisiten uppfylls på ett så tidigt stadium. Utskottet anser att rambeslutet bör kunna tolkas så att de nuvarande bestämmelserna i strafflagen är tillräckligt täckande.

Enligt 30 kap. 13 § i strafflagen är det möjligt att döma ut samfundsbot för givande av muta i näringsverksamhet men inte för tagande av muta

i näringsverksamhet. Det föreslagna rambeslutet föreskriver att en juridisk persons straffansvar bör gälla båda brotten liksom också anstiftan, medhjälp och försök till dem. Regeringen ser det som ett problem om straffansvar för en juridisk person utsträcks till tagande av muta i näringsverksamhet i och med att det kan leda till att en juridisk person bestraffas också när den lidit skada av brottet. Regeringens ståndpunkt bygger på gällande bestämmelser om straffansvar för juridiska personer i strafflagen och motiveringen till regeringens proposition (RP 95/1993 rd) i saken. Den svarar också mot de förslag till bestämmelser som ingår i regeringens proposition med förslag till ändring av vissa av strafflagens bestämmelser om ekonomiska brott och av vissa lagar som har samband med dem (RP 53/2002 rd). Riksdagen har propositionen under behandling. I propositionen föreslås principiellt viktiga ändringar i en juridisk persons straffansvar, men det föreslås inte bli utvidgat till tagande av muta i näringsverksamhet. När utskottet behandlar propositionen längre fram kommer det att bedöma juridiska personers straffansvar i relation till den nationella lagstiftningen. Utskottet har ingenting att anmärka om regeringens ståndpunkt i detta sammanhang.

### ***Utlåtande***

Lagutskottet anför

*att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt till kommentarerna om försök till brott.*

Helsingfors den 19 september 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Henrik Lax /sv  
vordf. Matti Vähänäkki /sd  
medl. Sulo Aittoniemi /alk  
Leena-Kaisa Harkimo /saml  
Erkki Kanerva /sd  
Toimi Kankaanniemi /kd  
Annika Lapintie /vänst  
Paula Lehtomäki /cent

Kari Myllyniemi /cent  
Kirsi Ojansuu /gröna  
Veijo Puhjo /vänst  
Tero Rönni /sd  
Mauri Salo /cent  
Timo Seppälä /saml  
Marja Tiura /saml  
Harry Wallin /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Timo Tuovinen.